

ДЕКЛАРАЦИЯ НА МЕДЕЛ

Под прицел ли е Европа?

Тъмни облаци са надвиснали над Европа заради заплахите за основните права и свободи, които се надигат сред всички държави и правителства. През последните месеци европейските правителства, изпод мълчаливата пасивност на европейските институции, предприеха серия от мерки насочени към подкопаване на основите на правовата държава.

1. Липсата на единна политика за мигрантите

Случващата се по европейските брегове трагедия продължава и Европа не намира общо решение за постоянно умиращите невинни хора в ръцете на трафиканти. Както МЕДЕЛ обяви няколко пъти до сега (позициите във връзка с Лампедуза и Атина), Хартата на основните права на ЕС Харта на основните права на Европейския съюз задължава европейските държави да проявяват солидарност към всеки човек, без значение на произход или гражданство – точно обратното на това, което европейските институции правят.

Демагогските речи на добри намерения сега срещат жестоката действителност – условията за живот в мигрантските лагери са нечовешки, едва няколко стотин мигранти са били разселени между страните в ЕС, мнимото изчезване на стотици деца, които са регистрирани при пристигането си на европейска земя и сега вероятно са в ръцете на мрежи за похищения над деца.

Отговорът на европейските правителства, вместо насочен към защита на мигрантите и бежанците, е насочен в точно обратна насока, често атакувайки техните най-основни права.

Липсата на обща политика за приемането и регистрацията на мигрантите и бежанците вече не е просто знак за неефективността на европейските институции – срамно е за Европа и може да се окаже сериозна заплаха за сигурността ѝ: европейците не са в безопасност когато не се осигурява на мигрантите и търсещите убежище перспектива за достоен живот.

2. Нарушаването на основни свободи във Франция

След смъртоносните атаки в Париж френските власти предложиха нови нормативни разрешения, насочени към защита на гражданите от тероризъм. Въпреки това борбата срещу тероризма не може да бъде водена за сметка на основните права на гражданите. Правителството иска да интегрира в законите мерки, представляващи изключителните правомощия на правителството при „извънредно положение“. Тези мерки, дерогиращи правилата, които действат по принцип, изкривяват разрешенията на правото и наказателния процес. Удължаването на извънредното положение, съчетано с

последвалото увеличение на административните актове, които не подлежат на съдебен контрол и редицата мерки, ограничаващи основни права, които влизат в сила чрез обикновено административно решение, противоречат на принципа на върховенство на правото. Полицейски претърсвания през нощта, разрешени от префектите, арести по домовете, разрешени от министъра на вътрешните работи при подозрения за връзка с тероризъм, претърсвания на автомобили и електронни устройства са позволени, в явно нарушение на основните права. Освен това въпросът за лишаване от гражданство на бипатридните граждани, поставен от правителството, само допълнително уврежда публичния дебат.

3. Атаките срещу независимостта на правосъдието в Полша, Румъния и Турция

В цяла Европа правителствата осъществяват атаки срещу независимостта на правосъдието в степен, която до скоро смятахме за невъзможна.

В Полша Конституционният съд беше парализиран чрез игнориране на неговите решения, поправки на законите и други фактически действия от политиките. По този начин съдът престана да бъде ефективен елемент на системата гарантираща защитата на човешките права и върховенството на правото. Решенията на Конституционния съд трябва да бъдат обнародвани и спазвани. Блокирането на КС не позволява извършването на спешна преценка на няколко закони, приети през последните два месеца от парламента, които дълбоко увреждат правото на личен живот, свободата на медиите и администрацията на съдебната власт. Приетият закон за статута на полицията значително разшири правомощията ѝ и тези на специалните служби, позволявайки им да извършват определен вид надзор, без достатъчни гаранции за защитата на правото на личен живот, журналистическите източници и информацията, представляваща професионална тайна. Обществените медии, които в едно демократично общество би следвало да са независими и плуралистични, бяха поставени под директен контрол от правителството, който му позволява да назначава и освобождава членове на контролните и управителни органи на държавните телевизии и радиа. Сливането на позицията на министъра на правосъдието с тази на главния прокурор, съчетано с почти неограничени възможности за намеса в което и да е наказателно производство е в състояние да подкопае фундаменталните гаранции за разделение на властите и справедлив съдебен процес.

В Румъния генерал от Румънската разузнавателна служба (РРС) призна, че съдилищата са се превърнали в „тактическо поле“ за тайните служби, тъй като за всички съдии са създадени профили, отразяващи техните поведенчески модели, а тайното разузнаване постоянно поддържа своя интерес/внимание докато не бъде постановено окончателно решение по всяко дело. Това повдига сериозни въпроси за авторитета на съдебната система и за независимостта на съдиите. Почти година след избухването на скандала румънските власти се провалиха да премахнат намесата на РРС в съдебния процес. Директорът на РРС обяви публично, че ръководената от него служба е в партньорство с прокурорите в извършването на наказателни разследвания, дейност, която е забранена от правото. Междувременно, позовавайки се на класифицирани процедури и секретни протоколи, румънските власти се провалиха да обяснят по прозрачен начин как са осъществили разследването, което заключава, че няма агенти под прикритие на която и да е тайна служба сред магистратите. В този контекст, в който РРС е част от наказателните преследвания и е представена в съда, съчетано с провала на властите да хвърлят светлина по тези въпроси, повдига сериозни съмнения за спазването на основните човешки права и гаранцията за справедлив и честен съдебен процес за всяко лице, обвинено в извършването на определено деяние. Скорошните атаки към Румънския конституционен съд за решението му, с което прогласява противоконституционност на член от закон, който прокурорите използват, за да делегират на РРС осъществяването на

наказателно разследване (досъдебно производство), потвърждава нездравото вмешателство на РРС в съдебния процес. Решението на румънското правителство да поправи този противоконституционен текст като приеме извънредно постановление, превръщащо РРС в „специален орган“, който може да осъществява наказателно преследване, всъщност легализира участието на разузнавателната служба в съдебния процес, което подкопава неговата независимост. С участието на РРС в наказателните разследвания, с преобразуването на съдилищата в „тактически полета“, със създаването на профили на съдиите и с поддържането на интереса/вниманието на службата докато не се стигне до окончателно решение, Румъния нарушава принципите на човешките права, независимост на съдебната власт, правова държава и разделение на властите.

В Турция за повече от година са задържани съдиите Метин Озчелик и Мустафа Башер и прокурорите Сюлейман Багнямк, Ахмед Карача, Азиз Такпи и Оцкан Шишман само заради техни решения и тяхната професионална юридическа дейност (първите двама заради заповеди за освобождаване на полицейски служители, участващи в антикорупционни разследвания, а прокурорите за разследване срещу незаконна контрабанда). Исканията те да бъдат посетени от международни наблюдатели бяха отхвърлени и когато представител на МЕДЕЛ опита да присъства на тяхно дело като международен наблюдател, се реши процесът да протече при закрити врата, което повдига силни съмнения за съобразеността на производството с международните стандарти за прозрачност и опазване на върховенството на правото.

Всички тези случаи са ноторни опити на изпълнителната власт да контролира съдебната, нарушавайки по този начин редица основни права и свободи. Правото на достъп до независим съд е основно право на всеки гражданин и крайъгълен камък на върховенството на правото – нарушаването му поставя в опасност основите на европейските ценности и стандарти.

Под прицел ли е Европа? Да, но не от мигрантите или търсещите убежище, а от политици, които рискуват да унищожат основните свободи и върховенството на правото, въз основа на които е изградена Европа.

Имайки предвид, че ЕС се нуждае от подкрепата на Турция за разрешаването на бежанската криза, МЕДЕЛ очаква ЕС да не отстъпва пред авторитарния режим в Турция що се отнася до върховенството на правото, състоянието на гражданските свободи и човешките права, които са основните ценности, на които се основава ЕС и които трябва да бъдат спазвани и от Турция, която кандидатства за членство в ЕС.

Особено по време на кризи ние не трябва да изоставяме нашите демократични, социални и хуманитарни достижения. Затова Медел се присъединява към обединените сили на толерантността, солидарността, демокрацията и върховенството на правото в Европа.

Ръководещият съвет на МЕДЕЛ, свикан в Пиза:

Подкрепя Европа, която защитава човешкото достойнство и осигурява перспективи за хармонично общество и диалог на културно, религиозно и социално разнообразие и развитието на средства, чрез които хората да влизат в контакти по между си;

Призовава за строго наказателно преследване на нечовешките атаки от десни екстремисти върху бежанците и тяхното приспособяване, както и върху полицията, медиите и доброволците;

Отразява спешната нужда от определяне на ясна и хуманна обща политика за мигрантите и бежанците

Призовава всички европейски правителства да прекратят всички атаки по отношение на индивидуалните свободи и основните права

Изисква пълно спазване на независимостта на съдебната власт, основно от полското

правителство, и **изисква** незабавно освобождаване на задържаните в Турция колеги и незабавно прекратяване на всякаква намеса на какъвто и да е вид разузнавателни служби в съдебната власт на Румъния.